

“L'AILLC és més que un club”

L'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (AILLC) va celebrar la setmana passada a Alacant el seu IX col.loqui. El seu secretari general, Josep Massot, i Rafael Alemany, secretari del comitè organitzatiu, conversaren amb EL TEMPS.

Josep Massot compagina el seu treball com a director de les publicacions de l'Abadia de Montserrat amb la vida de monjo i el seu càrrec de secretari de l'AILLC, que ocupa des de la fundació de l'associació. Sense que ningú sàpiga ben bé com ho fa, aconsegueix alternar totes les seues activitats i mantenir informats els dos mil socis de l'AILLC de totes les novetats en el món de la catalanística. Amb calma, recorda els moments de la fundació de l'associació. "Començarem de manera molt modesta l'any 68. A Barcelona hi havia el professor Antoni Badia i Margarit i a Basilea, Germà Colon. Decidírem organitzar un col.loqui a Estrasburg sobre la situació dels estudis de lingüística catalana des de tots els punts de vista. Recordo que Badia i Margarit va fer una ponència que si l'hagués publicada aquí, l'haurien ficat a la presó. El col.loqui va anar tan bé que decidírem fer-ne un segon a Amsterdam l'any 70 i aquell va ser el primer de lliure assistència. La major part dels que hi anaren eren holandesos i exiliats. Ja parlàrem de la conveniència de crear un òrgan que coordinàs i mantingués informats tots els estudiosos. Al 73, a Cambridge, i amb la col.laboració de l'Anglo Catalan Society, preparàrem els estatuts i decidírem organitzar els col.loquis cada tres anys. A partir del 75 ja vam poder fer-los als Països Catalans perquè, abans, les circumstàncies polítiques no ho permetien".

L'AILLC es dedica sobretot a coordinar els estudiosos de la llengua i la literatura catala-

na d'arreu del món. Organitza cada tres anys col.loquis on es reuneixen els seus associats i edita les actes i diverses col.leccions que constitueixen cita obligada de l'actualitat dels estudis de catalanofília. "Aquestes miscel.lànies que publiquem sota la forma d'homenatge a alguna persona que s'ha destacat en el seu treball per la cultura catalana, han tingut molta bona acollida perquè jo sé que no són llibres que es queden al prestatge ja que nombrosos professors recomanen els articles als seus alumnes. Això i la coordinació són les tasques fonamentals que la gent agraeix molt. També ens dediquem a posar-nos en contacte mitjançant cartes o telefonades amb investigadors que tracten un mateix tema o que necessiten una informació. És un treball que passa més desapercebut però que troba molta bona acollida".

A la pregunta de *com* es troben actualment els estudis de llengua i literatura catalanes, Rafael Alemany s'apressa a contestar-me: "Des de la meua perspectiva, he de dir que a la Universitat d'Alacant és inusualment positiva. Però ha de quedar clar que m'estic referint a la situació dels estudis i no a la situació sociolingüística d'Alacant, perquè l'altre dia em va malinterpretar una periodista". A mi, intervén Massot, "em va passar el mateix. Una cosa són els estudis i una altra la vitalitat de la llengua". "Nosaltres", continua Alemany, "anem per la tercera promoció de filòlegs i en cada promoció hi ha uns quaranta llicenciats. Amb això i l'entrada d'estudiants de les comarques al campus, la qual cosa

fa entrar en contacte la població castellanoparlant amb un contingent important que no vol renunciar als seus drets lingüístics, estem com mai. Tenim unes fornades de catalanòfils molt joves, no tens més que mirar les caretes de molts dels assistents al col.loqui. Jo no puc evitar ser optimista. Quan jo estudiava a l'antic Col.legi Universitari d'Alacant, no hauria ni somniat que podria celebrar-se ací un col.loqui d'aquestes característiques".

"Hi estic totalment d'acord", afegeix Massot. "Jo ho veig de més lluny perquè vaig estudiar a Barcelona. Recordo que els estudis de català els anomenàvem "catacumbaris" perquè eren totalment voluntaris i molt precaris; els fèiem a l'ICC. Allí es va crear un caliu que possibilita que prompte, quan les circumstàncies polítiques ho van permetre, es formaren professors per a les càtedres de català.

— *I a l'estranger, ¿els estudis de català ja tenen una presència acceptable?*

J.M.: Sense estar en un moment òptim, podem dir que el català té una consideració normal dins les llengües romàniques. Ningú em rebutjarà que els meus estudis se centren en el català. Abans de la guerra hi havia persones aïllades que feien una tasca important, però ara ja van coordinant-se en grups i això és molt positiu. A França hi ha l'Institut d'Estudis Catalans de París, el grup de Suïssa, auspiciat per Colon treballa molt bé i als Estats Units i Canadà, Coromines va formar una gent que, encara que no tenen un nivell europeu, treballen molt

intensament. I a Alemanya, sobretot, anem com mai.

R.A.: Tant de bo, que la situació sociolingüística fos tan bona.

J.M.: Jo sempre he dit que com a lluitador per la llengua des de fa trenta anys, el meu objectiu és que l'estudi del català no arribe a ser mai com el del llatí. Això em fa molta por. Recordo quan vaig tenir contacte amb el retorromànic, que és una llengua que es publica i es parla de manera folklòrica, però és absolutament morta. No vull que el català siga el retorromànic de l'estat espanyol ni una llengua morta amb una filologia molt important.

— *La filologia catalana ha d'anar, doncs, unida a la reivindicació lingüística.*

J.M.: Nosaltres volem estimular tota mena d'activitats sobre la llengua catalana però sempre de forma unitària. Al nostre si hi havia un membre que era del Partit Popular de Madrid, Sebastià Mariné i que era respectat i feia unes col.laboracions molt estimables.

R.A.: Recorda que va ser candidat per Fuerza Nueva.

J.M.: També tenim gent molt radical i entre els estrangers n'hi ha que són més catalanistes que nosaltres i que no en volen saber res, de la vessant política. Això s'ha de respectar. Jo, per exemple, no faré mai, com a secretari, un document a favor del català *light* o el *heavy* perquè dins l'associació hi ha gent d'ambdues postures i la unitat no s'ha de trencar mai. Això sí, no vol dir que, a la nostra manera, no siguem militants.

R.A.: L'altre dia una periodista em preguntà si celebràvem el col.loqui ara pel fet que

Josep Massot, a l'esquerra, i Rafael Alemany, a la dreta, en un moment de la conversa.

RAFA GIL

les repúbliques bàltiques estigueren vivint processos d'independència. Jo, clar, li vaig dir que ja portem tres anys preparant-lo i que tot ha estat una coincidència. Encara que no rebutgem la societat, venim a fer ciència.

—*Però altres esdeveniments més propers com, per exemple, el full parroquial de les diòcesis catalanes són, inevitablement, fets que cal tenir en compte.*

S.N.: Penso que hi ha un desconeixement absolut del llenguatge eclesial. Això no és una pastoral dels bisbes catalans, com vaig sentir dir l'altre dia a un polític de dreta per la ràdio, tampoc és una declaració dels bisbes, com diu la ministra portaveu del govern. És un editorial que representa l'opinió dels directors d'un full que s'edita conjuntament en tres diòcesis. Com si es diguera que *Serra d'Or* és una pastoral de l'abat de Montserrat; no té sentit. En qualsevol cas el full respon a una cosa que es respira, no de fa quatre dies, com diu la senyora Rosa Conde, sinó des del segle XVI, perquè hem lluitat molt i hem tingut les metralleres al davant i certes coses, que no

ens les diguen perquè ens enfadem molt. A més, no té una importància especial; és un article de l'onze de setembre com es fa cada any. El rebombori que s'ha format vol dir que hi ha una gran por.

R.A.: Ha nascut més per l'exageració de la senyora Conde que pel mateix fet.

—*Senyor Massot, ¿veu possible un escrit semblant a les diòcesis valencianes o de Balears?*

— No. Això és qüestió sociològica. L'església catalana està encarnada en un poble que té sentiments nacionalistes. L'església del País Valencià no ha tingut mai cap sentiment nacionalista.

R.A.: Com el poble, que si ho ha tingut és d'una manera molt discutible.

J.M.: A les Illes sí que han fet coses, però no estan en la mateixa línia que al Principat.

—*Avui, l'AILLC presentarà el llibre blanc sobre la unitat de la llengua. ¿Quin valor té aquest gest en un moment en què vivim intents de secessionisme lingüístic des d'institucions com l'Ajuntament de València?*

—J.M.: El llibre va sortir amb motiu del Segon Congrés

de la Llengua i va ser elaborat per estrangers per tal que tingués un major valor simbòlic. No volíem demostrar res, sols demostrar que els catalanistes estrangers saben de què parlen

R.A.: Cal aclarir que el problema que patim al País Valencià és imputable al partit que hi governa. El nostre estatut no parla de català perquè el PSOE, amb tot el suport que tenia, sempre ha tingut por de declarar quina és la llengua que es parla al país. Si haguera tingut el valor de fer-ho, ara no es produirien desgavells com el que ha estat a punt de produir-se a València. Això danya la imatge que tenim a l'estranger. No es poden permetre coses com la publicació en llibres oficials com el de la commemoració del 750 aniversari de textos en castellà, en català i en *valencià*.

—*¿Com afecta això els filòlegs d'altres àmbits?*

—R.A.: Dins els romanistes hi ha un contingent de formació purament espanyola que sí que està per la *llengua valenciana* però més per qüestions ideològiques que científiques. A l'estranger no hi ha ningú.

—*¿Què ha significat per a Alacant organitzar aquest*

col·loqui?

—R.A.: Per una banda significa molt per la situació lingüística que vivim, en una terra de frontera amb greus problemes per al català, i per l'altra, és un reconeixement al departament de català de la Universitat d'Alacant, que és molt jove però ha treballat molt durament aquests últims anys.

—*Tots els participants solen dir que l'AILLC ha creat un clima de companyonia que va més enllà del d'una associació d'investigadors*

J.M.: Més que un club. Això és pel que t'he dit abans, perquè som una plataforma unitària per fomentar la discussió i no rebutgem ningú.

R.A.: La gent està molt contenta; a l'organització portem un ritme molt dur però paga la pena. Aquest clima de cordialitat és fonamental per a fer avançar l'estudi científic.

L'èxit ha estat total. Després de les conferències, les tertúlies i les discussions en la nit càlida de la ciutat; i després d'Alacant, Frankfurt. Els seus organitzadors hi treballem; el 94 no està tan lluny.

Jordi Sebastià